

Підсумки-2019: громадська думка

Загальнонаціональне дослідження проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова з 13 по 18 грудня 2019 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2017 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Для порівняння наводяться дані опитувань, проведених у різні роки Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з Центром Разумкова та Київським міжнародним інститутом соціології.

Фінансування опитування здійснене в рамках проекту МАТРА Посольства Королівства Нідерландів.

Прес-конференція «2019-й: підсумки і прогнози» проводиться Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні. Зміст матеріалів заходу є винятковою відповідальністю Раєт та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

- **Політиком 2019 року однозначно визнано Володимира Зеленського – його назвали у відкритому питанні 46% населення. Далі йдуть: Петро Порошенко (7,5%, минулого року – 16%), Юлія Тимошенко (3%, торік – 12%), Дмитро Разумков (3%), Юрій Бойко (3%, торік – 4%), Віктор Медведчук (2%). 24% громадян не назвали жодної кандидатури (у 2018 р. – 25%).**
- **Головною політичною подією 2019 року в Україні, беззаперечно, було визнано вибори – парламентські та президентські (цю подію назвали 58% громадян), причому подія визнана позитивною. Далі йдуть: звільнення полонених (8%), нормандська зустріч (5%), отримання Томосу (2%), розведення військ на Донбасі (2%), впровадження ринку землі (2%). Жодної події не змогли назвати 16% (минулого року – 12%).**
- **Головною політичною подією 2019 року в світі було названо нормандську зустріч (23%). Далі йдуть: імпічмент Трампа (6%), війна в Сирії (2%), Брекзит (2%), протести «жовтих жилетів» у Франції (2%). Жодної події не змогли назвати 51%.**
- **Переважає більшість громадян (44%) вважає, що Україна прямує в правильному напрямі, в неправильному напрямі руху країни переконані 36%, а ще 20% своєї думки не визначили. Наприкінці минулого, 2018 року, навпаки, абсолютна більшість (70%) вважала напрям руху країни неправильним і лише 18% – правильним (12% не визначилися). Останній раз переконання у правильності напрямку України переважало в громадській думці після президентських виборів у червні 2005 року (тоді 42% вважали напрям руху країни правильним, 31% – неправильним), але вже в листопаді 2005 р. думка громадян змінилася на протилежну: 59% вважали прямування країни неправильним і лише 18% – правильним.**
- **Водночас, як і рік тому, більшість громадян вважає, що у більшості сфер життя становище в Україні за поточний рік погіршилося, хоча й меншою мірою, ніж минулого року. Рік тому щодо більшості сфер переважали оцінки змін на гірше, а цього року переважає думка, що ситуація не змінилася. Найбільш негативні зміни у 2019 році, на думку населення, сталися: у рівні цін та тарифів – тут погіршення зазначили 61% населення (85% у 2018), охороні здоров'я (46%), соціальному захисті (44%). Поліпшення ситуації громадяни відмітили лише у трьох сферах – обороноздатності країни (31% позначили зміни на краще, 15% – зміни на гірше і ще 44% – відсутність змін), міжнародному іміджі України (31% – зміни на краще, 21% – зміни на гірше і 38% – відсутність змін) та міжнаціональних стосунках (19% – зміни на краще, 15% – зміни на гірше і 54% – відсутність змін). В решті оцінюваних сфер переважають відповіді «не змінилося», проте в балансі відповідей щодо змін на краще чи на гірше переважає негатив, хоча й істотно менший, ніж у 2018 р.: пенсійне забезпечення (-25%, було -48%), упевненість громадян у завтрашньому дні (-23%, було -61%), рівень добробуту**

родини (-23%, було -52%), ситуація із злочинністю (-22%, було -46%), оплата праці (-21%, було -51%), рівень стабільності (-20%, було -63%), економічне становище України (-18%, було -61%), рівень демократії (-5%, було -30%), дотримання законності державними службовцями (-13%, було -36%), освіта (-12%, було -25%), дотримання прав і свобод громадян (-8%, було -31%), становище російськомовного населення (-7%, було -23%), ставлення громадян до влади (-5%, було -61%), ставлення влади до громадян (-6%, було -54%), становище україномовного населення (-3%, було -12%), становище етнічних та релігійних менших (-3%, було -18%).

- **Загалом ситуація в країні у 2019 році, на думку 29%, змінилася на гірше, на думку 14% – на краще, а більшість – 47% – вважає, що ситуація не змінилася. Наприкінці 2018 року оцінки були значно гіршими: 67% вважали, що ситуація змінилася на гірше, 5% – на краще і 22% – що не змінилася.**

- Загалом громадяни оцінили економічне становище країни у 2019 році в 2,46 бала за 5-бальною шкалою, а рівень добробуту власної родини – в 2,75 бала.

- 28% населення певні, що Україна здатна здолати труднощі у найближчі кілька років, проте більшість – 50% – вважають, що це відбудеться у більш віддаленій перспективі. **А от у принциповій нездатності України здолати труднощі переконані лише 11% населення.**

- Громадяни не надто вірять у швидкі зміни: лише 18% вважають, що у найближчі 3 місяці економічне становище країни зміниться на краще, і стільки ж – 18% – сподіваються, що у цей час зміниться на краще рівень добробуту їхньої родини. Водночас і в різке, протягом трьох місяців, погіршення економічного становища країни та їхньої власної родини громадяни не вірять (відповідно, 17% і 16%). Більшість вважає, що за цей час становище істотно не зміниться – ані в країні (51%), ані в родині (53%).

- **А от в найближчі 2–3 роки економічна ситуація, на думку українців, може змінитися на краще – і в країні (38%), і в родині (38%).** Вважають, що ситуація зміниться на гірше: 13,5% – щодо країни і 12% – щодо родини. А 18% переконані, що економічно нічого не зміниться в країні і 22% – у родині. Щоправда, значна частина не спромоглася щось спрогнозувати – ані щодо країни (30%), ані щодо родини (28%).

- **Більшість громадян (51%) сподіваються, що у наступному році кращого буде більше, ніж гіршого.** Впевнені у тому, що наступний рік буде обов'язково кращим 20%, а от передбачають, що наступний рік буде гіршим за минулий лише 16%.

- Водночас у своїх передбаченнях щодо наступного, 2020 року, громадяни впевнені лише щодо стабільності гривні (52% вважають, що це відбудеться, і 36% – що ні) та щодо зростання інвестицій в Україні (відбудеться – 47%, ні – 33%). А найбільш імовірно, що НЕ відбудеться, на думку українців: зменшення корупції (вважають це імовірним 30%, ні – 59%), покарання корупціонерів (імовірно – 31%, ні – 58%), встановлення справедливого правосуддя (імовірно – 30%, ні – 56%), зниження рівня злочинності (імовірно – 32%, ні – 53%), зниження тарифів (імовірно – 31%, ні – 58%). А найменш імовірним громадяни вважають у наступному році зміну влади: дострокові вибори Президента (імовірно – 15%, ні – 70%), дострокові вибори Верховної Ради (імовірно – 18%, ні – 64%), зміна уряду (імовірно – 22%, ні – 58%). Щодо деяких можливих змін думки українців діляться: встановлення миру на Донбасі вважають імовірним 42%, ні – 46%, економічне зростання, відповідно, 45% і 45%, зростання добробуту людей – 40% і 48%, поліпшення умов для бізнесу – 38% і 37%.

- **Позитивний баланс рейтингу довіри, тобто, перевагу довіри над недовірою, мають лише два політики – Володимир Зеленський (довіряють 62%, не довіряють 31%, баланс довіри-недовіри +31%) та Дмитро Разумков (довіряють 48%, не довіряють 38%, баланс довіри-недовіри +10%).** Ще переважає довіра до громадського діяча Олега Сенцова (довіряють 41%, не довіряють 36%, баланс +5%). А найгірший баланс довіри-недовіри мають Петро Порошенко (-66%), Віктор Медведчук (-61%), Віталій Кличко (-55%), Арсен Аваков (-54%), Юлія Тимошенко (-54%), Юрій Бойко (-47%), Анатолій Шарій (-41%). Далі за рівнем негативного балансу йдуть: Андрій Портнов (-37%), Андрій Богдан (-33%), Давід Арахамія (-33%), Святослав Вакарчук (-27%), Олексій Гончарук (-16%).

- **Серед соціальних інституцій найбільшу довіру громадян мають Збройні сили України (71% довіри, 22% недовіри, баланс довіри-недовіри становить +48%), церква (довіряють 65%, не довіряють 25%, баланс довіри +40%), волонтерські організації (довіряють 64%, не**

довіряють 26%, баланс довіри +39%). Позитивний баланс довіри також мають: державна служба з надзвичайних ситуацій (+33%), Президент України (+32%), державна прикордонна служба (+28%), Національна гвардія України (+31%), Державна прикордонна служба (+28%), добровольчі батальйони (+25%), громадські організації (+16%), ЗМІ України (+15%), Омбудсмен (+11%). Майже ділиться довіра і недовіра до таких інституцій, як Національна поліція (45% довіряють і 45% не довіряють), патрульна поліція (45% довіряють і 44% не довіряють), Служба безпеки України (довіряють 42%, не довіряють 45%). Найбільш негативно українці ставляться до ЗМІ Росії (довіряють 7%, не довіряють 82%, баланс довіри-недовіри становить -75%). Серед українських інституцій громадяни найбільше не довіряють судовій системі (баланс довіри-недовіри -62%), політичним партіям (-54%), місцевим судам (-53%), комерційним банкам (-51%), прокуратурі (-50%), державному апарату, чиновникам (-51%), Верховному суду (-42%), Антиторупційному суду (-42%), Національному Агентству з запобігання корупції (-40%), Спеціалізованій антиторупційній прокуратурі (-40%), Національному антиторупційному бюро України (-36%), Конституційному суду України (-36%). Переважає недовіра також у ставленні до профспілок (-29%), Національного банку України (-29%), Верховної Ради (-17%), уряду (-13%), західних ЗМІ (-6%).

- **Вважають, що нинішня влада краща за попередню, 43% українців,** 13% мають протилежну позицію – що нинішня влада гірша, а, на думку 34%, нинішня влада нічим не відрізняється від попередньої.
- **Найближчим часом, на думку 16% громадян, у їхніх містах можливі масові виступи протесту** (3% у цьому впевнені і ще 13 припускають таку імовірність). Вважають таку перспективу малоімовірною 40% і ще 34% певні, що таких виступів не буде. Особисто готові брати участь у таких мітингах та демонстраціях 16% (4% – обов'язково і ще 13 – скоріше за все), а 71% – ні. Майже такі самі результати були й наприкінці 2018 року.
- **Припускають, що протягом 2020 року може виникнути Майдан-3, 21% громадян, 66% вважають, що цього не буде.**
- **Останніми роками громадська думка щодо вибору зовнішньополітичних орієнтацій – стабільна.** У грудні 2014 року 57% обирали орієнтацію на вступ до ЄС і 16% – на Митний союз, у грудні 2015 року – відповідно, 56% і 13%, у грудні 2016 року – 58% і 11%, у грудні 2017 року – 59% і 11%, у грудні 2018 року – 59% і 12,5%, а у грудні 2019-го – 64% обирають вступ до ЄС і 13% – до Митного Союзу. Проте також стабільно у зовнішньополітичних орієнтаціях громадян існують відмінності між регіонами: згідно з даними опитування, в грудні 2019 року, Західний регіон майже абсолютно орієнтований на ЄС (90% проти 3%), Центральний регіон теж має виражену проєвропейську орієнтацію (70% проти 8%), дещо з «меншим рахунком» переважає проєвропейська орієнтація і в Південному регіоні (44% проти 23%) та Східному (42% проти 23%). Причому і на Півдні, і на Сході значна частина населення зі своїми орієнтаціями не визначилася (відповідно, 33% і 34%).
- **Більшість населення вважає, що найкращим варіантом гарантування безпеки для України був би вступ до НАТО – так вважає 51% громадян (46% у 2018 р., 38,5% у 2017 р.), і ще 1,5% сподіваються на військовий союз із США.** Позаблоковий статус обстоюють 26% (24% у 2018 р.), а підтримка військового союзу з Росією та іншими країнами СНД становить 5,5% (7% у 2018 р.). Проте у цьому питанні існують істотні регіональні відмінності: членство в НАТО підтримують у Західному (80%) та Центральному (54%) регіонах, а от у Південному (41%) та Східному (42%) регіонах віддають перевагу нейтральному статусу України. Більше того, у Східному регіоні 14% вважають найкращим варіантом гарантування безпеки України військовий союз з Росією та іншими країнами СНД, щоправда, торік тут таких було 20%.
- Абсолютна більшість українців (86%) полюбляє новорічні свята, по-різному буває у 9% і не люблять ці свята лише 5%.
- **Більшість українців, як і минулого року, має намір святкувати Різдво 7 січня наступного року – 67% (у 2017 р. – 76%, у 2018 р. – 69%), ще 21% (у 2018 р. – 17%) святкуватимуть обидва рази – і 25 грудня, і 7 січня, і лише 4% (4% й у 2018 р.) відповіли, що святкуватимуть лише 25 грудня. Не святкуватимуть Різдво взагалі 6% (8% торік).**

- **Загалом 61% українців у 2019 році були дуже або переважно щасливі, так само, як і 2018 року (60%).** Найбільше «щасливчиків» виявилось у Західному регіоні – 72%, але й в усіх інших «щасливчики» переважали: у Центральному регіоні – 58%, Південному – 65%, Східному – 55%.
- **У більшості громадян сподівання на наступний рік доволі оптимістичні: 21% впевнений, що наступний рік обов'язково буде кращим, ніж нинішній, ще 61% на це сподівається,** 8% передбачають, що гіршого буде більше, і лише 1% впевнений, що наступний рік буде гірший.
- Новорічну ніч більшість українців (67%) проведуть удома, в колі сім'ї, ще 16,5% – в гостях у друзів чи родичів, 3% – у громадському закладі чи на публічному святкуванні, 0,5% – «у колі» Інтернету, 2% – на самоті перед телевізором, 1% – у цікавій подорожі по Україні, 1% – за кордоном, 3% не святкуватимуть, а просто підуть спати, і ще 6% не вирішили, що їм робити.
- Середня сума, яку українці готові витратити на новорічний стіл, становить 1390 грн. Це дещо менше, ніж минулого року (1752 грн). Водночас 23% опитаних (як і торік) відповіли, що у них на новорічний стіл немає грошей.
- У заочному «змаганні» – кого б люди хотіли бачити у ролі роздавача подарунків, переміг традиційний Дід Мороз – 28% (стільки ж минулого року), за Святого Миколая «проголосували» 17% (12% – у 2018 р.) і ще менше – за Санта Клауса (1%, у 2018 р. – 3,5%). Водночас 31% відповіли, що для них не має значення, хто роздаватиме подарунки.
- Щодо подарунків, то, як і торік, найбільше українці в Новому році хотіли б отримати здоров'я (49%), мир у країні (40%), лад у сім'ї, розуміння близьких (29%), гроші (24%), хорошу роботу (16%), успіхи дітей (12%). **А взагалі не чекає жодних подарунків у Новому році лише 1% населення.**
- **Основними почуттям людей, коли вони думають про майбутнє України, є надія (56%), оптимізм (38%) та тривога (26%).** Порівняно з минулим 2018 роком істотно зріс оптимізм (на 10%) і, відповідно, дещо зменшилася тривога (на 7%). Надія та оптимізм переважають в усіх регіонах України, оптимізм – особливо на Заході (45%), а надія – на Півдні (67%).
- **Абсолютна більшість населення України вважає себе насамперед громадянами України** (75%, у 2018 р. – 67,5%), регіональна ідентифікація переважає у 16% (2018 р. – 18%). Загальнонаціональна ідентифікація переважає в усіх регіонах України: у Центральному регіоні загальнонаціональна ідентифікація – 78%, регіональна – 14%, у Західному – відповідно, 76% і 17%, Південному – 84% і 12%, Східному – 66% і 18%. У Східному регіоні ще вираженою є ідентифікація з відчуттям себе громадянином колишнього Радянського Союзу (7%).

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ В ТАБЛИЦЯХ

Якого українського політичного діяча Ви назвали би Політиком 2019 року?

(Дайте свій один варіант відповіді). Наведено лише ті відповіді, що їх дав понад 1% респондентів

Володимир Зеленський	45,9
Петро Порошенко	7,5
Юлія Тимошенко	3,3
Дмитро Разумков	2,8
Юрій Бойко	2,7
Віктор Медведчук	1,9
Святослав Вакарчук	1,4
Олег Ляшко	1,1
Немає таких	6,9
Важко відповісти, не відповіли	16,7

Яку політичну подію в Україні Ви назвали би Подією 2019 року? *(Дайте свій один варіант відповіді).*

Наведено лише ті відповіді, що їх дав понад 1% респондентів

Вибори (президентські та парламентські) в Україні	57,8
Звільнення полонених	8,1
Нормандська зустріч	5,2
Отримання Томосу	2,3
Розведення військ на Донбасі	2,0
Впровадження ринку землі	1,9
Немає таких	2,1
Важко відповісти, не відповіли	14,1

Як Ви вважаєте, ця подія позитивна чи негативна?

1. Позитивна	59,8
2. Негативна	10,4
3. Ні те, ні інше	11,8
4. Важко відповісти	13,2
Не відповіли	4,8

Яку політичну подію в світі Ви назвали би Подією 2019 року? *(Дайте свій один варіант відповіді).*

Наведено лише ті відповіді, що їх дав понад 1% респондентів

Нормандська зустріч	23,2
Імпічмент Трампа	5,6
Війна у Сирії	2,1
Брекзит	1,6
Протести «жовтих жилетів» у Франції	1,6
Домовленість про обмін полонених	1,4
Вибори в Україні	1,2
Немає таких	2,7
Важко відповісти, не відповіли	47,8

Як Ви вважаєте, ця подія позитивна чи негативна?

1. Позитивна	27,9
2. Негативна	11,5
3. Ні те, ні інше	12,7
4. Важко відповісти	39,1
Не відповіли	8,8

Якщо говорити в цілому, як Ви вважаєте, події в Україні розвиваються у правильному чи неправильному напрямі?

1. У правильному напрямі	44,2
2. У неправильному напрямі	35,8
3. Важко відповісти	20,0

Як Ви вважаєте, чи здатна Україна подолати існуючі проблеми та труднощі? *ОДНА ВІДПОВІДЬ*

1. Здатна подолати протягом найближчих кількох років	27,8
2. Здатна подолати у більш віддаленій перспективі	50,0
3. Не здатна	11,2
4. Важко відповісти	11,0

Як Ви вважаєте, наступний рік для України буде кращим, ніж цей чи ні?

1 – так, обов'язково буде кращий	20,3
2 – сподіваюся, кращого буде більше, ніж гіршого	50,8
3 – передбачаю, що гіршого буде більше	15,9
4 – обов'язково буде гірший	2,3
5 – важко сказати	10,7

Як Ви вважаєте, наскільки імовірно, що в наступному– 2020-му – році в Україні відбудеться:

	Впевнений(а), що це відбудеться	Скоріше за все, це відбудеться	Скоріше за все, це НЕ відбудеться	Ні, це точно НЕ відбудеться	Важко сказати
1. Встановлення миру на Донбасі	8,2	33,6	34,5	11,4	12,3
2. Економічне зростання	6,6	38,0	32,3	12,7	10,4
3. Стабільність гривні	7,9	44,0	24,3	11,3	12,5
4. Зростання добробуту людей (зарплат, пенсій тощо)	7,0	33,3	34,0	14,1	11,6
5. Зменшення корупції	5,2	24,9	37,1	22,2	10,6
6. Покарання корупціонерів	5,4	25,8	32,1	25,4	11,3
7. Встановлення справедливого правосуддя	5,1	24,8	34,6	21,7	13,8
8. Зниження рівня злочинності	5,7	26,6	36,7	16,7	14,3
9. Зниження тарифів	5,4	25,8	36,3	21,5	10,9
10. Поліпшення умов для бізнесу	6,0	32,0	24,5	12,1	25,5
11. Зростання інвестицій в Україну	8,8	37,7	22,1	10,8	20,6
12. Дострокові вибори Президента	2,0	12,8	34,5	35,2	15,6
13. Дострокові вибори Верховної Ради	2,3	16,0	33,7	30,6	17,4
14. Зміна уряду	3,1	19,2	29,2	28,7	19,7

Наскільки Ви довіряєте наступним політикам і громадським діячам?

	Зовсім не довіряю	Скоріше не довіряю	Скоріше довіряю	Повністю довіряю	Не знаю такого	ВВ	Баланс довіри-недовіри
1. Арсен Аваков	41,1	29,4	14,1	2,3	2,8	10,3	-54,1
2. Давід Арахамія	24,8	19,4	9,8	1,8	33,5	10,7	-32,6
3. Юрій Бойко	44,5	24,3	14,1	7,6	2,9	6,6	-47,1
4. Андрій Богдан	27,3	27,4	18,7	3,3	10,1	13,1	-32,7
5. Святослав Вакарчук	30,5	26,6	25,8	4,6	1,7	10,8	-26,7
6. Олексій Гончарук	23,2	24,5	26,3	5,3	8,2	12,4	-16,1
7. Володимир Зеленський	14,5	16,6	36,8	25,5	0,4	6,2	31,2
8. Віталій Кличко	39,4	33,5	15,8	2,5	0,6	8,1	-54,6
9. Віктор Медведчук	54,2	21,7	9,6	5,8	2,5	6,2	-60,5
10. Петро Порошенко	58,3	21,9	10,4	3,5	0,5	5,4	-66,3
11. Андрій Портнов	33,9	16,9	9,6	4,1	27,0	8,5	-37,1
12. Дмитро Разумков	17,5	20,1	37,3	10,5	5,3	9,3	10,2
13. Олег Сенцов	19,9	15,9	31,3	9,4	9,4	14,0	4,9
14. Юлія Тимошенко	43,6	29,4	15,5	3,7	0,5	7,3	-53,8
15. Анатолій Шарій	34,4	18,9	9,0	3,0	24,3	10,5	-41,3

Зараз я називатиму окремі соціальні інституції. Якою мірою Ви їм довіряєте?

	Зовсім не довіряю	Скоріше не довіряю	Скоріше довіряю	Повністю довіряю	Важко відповісти	Баланс
1. Президент України	11,4	19,5	44,5	18,1	6,5	31,7
2. Верховна Рада України	19,4	34,8	32,3	4,9	8,5	-17,0
3. Уряд України	19,0	32,5	32,2	6,6	9,6	-12,7
4. Державний апарат (чиновники)	27,5	43,5	17,6	2,9	8,5	-50,5
5. Збройні Сили України	9,5	12,9	49,8	20,9	6,9	48,3
6. Державна прикордонна служба	10,8	20,4	44,7	14,5	9,6	28,0
7. Національна гвардія України	11,1	18,6	46,5	14,4	9,4	31,2
8. Національна поліція	15,3	29,5	37,9	7,1	10,1	0,2
9. Служба безпеки України (СБУ)	15,9	28,8	33,9	8,0	13,4	-2,8
10. Державна служба з надзвичайних ситуацій	10,9	16,4	42,0	18,7	12,0	33,4
11. Прокуратура	27,5	41,3	16,0	2,7	12,5	-50,1
12. Суди (судова система в цілому)	37,2	37,9	10,6	2,3	12,0	-62,2
13. Місцевий суд у вашому районі, місті	32,2	36,4	13,2	2,3	15,9	-53,1
14. Верховний Суд	31,1	31,4	17,0	3,8	16,7	-41,7
15. Конституційний Суд України	29,0	29,6	18,7	4,3	18,5	-35,6
16. Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	28,5	30,1	19,1	3,9	18,3	-35,6
17. Спеціалізована антикорупційна прокуратура	30,2	29,9	17,3	3,2	19,4	-39,6
18. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)	30,6	28,1	16,5	2,4	22,3	-39,8
19. Антикорупційний суд	31,7	28,6	15,4	3,3	21,0	-41,6
20. Патрульна поліція	17,0	26,6	39,3	5,5	11,6	1,2

		Зовсім не довіряю	Скоріше не довіряю	Скоріше довіряю	Повністю довіряю	Важко відповісти	Баланс
21	Уповноважений Верховної Ради з прав людини (Омбудсмен)	13,0	18,4	33,5	8,8	26,3	10,9
22	ЗМІ України	14,9	23,8	46,6	7,5	7,2	15,4
23	ЗМІ Росії	56,8	25,1	5,8	1,6	10,7	-74,5
24	Національний банк України	21,9	37,0	26,3	3,9	10,9	-28,7
25	Комерційні банки	29,0	40,7	16,6	2,3	11,3	-50,8
26	Профспілки	23,3	29,7	20,3	3,4	23,3	-29,3
27	Політичні партії	29,4	41,4	13,9	2,9	12,3	-54,0
28	Громадські організації	13,5	22,7	45,1	6,9	11,7	15,8
29	Західні ЗМІ	19,9	22,7	33,2	3,3	21,0	-6,1
30	Церква	10,6	14,1	43,5	21,0	10,8	39,8
31	Добровольчі батальйони	13,3	18,7	41,6	15,2	11,2	24,8
32	Волонтерські організації	9,5	16,3	46,9	17,5	9,8	38,6

Якщо говорити про Ваше враження від нової влади в цілому, то як би Ви оцінили її порівняно з минулою владою? (Дайте лише одну відповідь)

1. Нинішня влада краща, ніж попередня	42,7
2. Нинішня влада нічим суттєво не відрізняється від попередньої	34,3
3. Нинішня влада гірша, ніж попередня	12,6
4. Важко відповісти	10,4

На Вашу думку, яким чином змінилося становище в Україні в таких сферах порівняно з початком 2019 року?

		<i>[Позначте відповідь у кожному рядку]</i>		Змінилося на краще	Змінилося на гірше	Не змінилося	Важко відповісти	Баланс
1.	Економічне становище країни	9,7	27,5	57,8	4,9	-17,8		
2.	Рівень добробуту Вашої родини	8,0	30,6	58,5	2,9	-22,6		
3.	Рівень демократії	13,0	17,8	61,5	7,7	-4,8		
4.	Рівень свободи слова	14,7	19,8	58,2	7,3	-5,1		
5.	Ситуація зі злочинністю	7,7	29,3	53,4	9,6	-21,6		
6.	Обороздатність країни	30,6	14,5	43,8	11,1	16,1		
7.	Міжнародний імідж України	30,8	20,9	37,5	10,8	9,9		
8.	Міжнаціональні стосунки	18,8	14,6	54,4	12,2	4,2		
9.	Становище у сфері дотримання прав і свобод громадян	10,5	18,4	58,4	12,7	-7,9		
10.	Дотримання законності державними службовцями	9,8	22,8	54,7	12,8	-13,0		
11.	Охорона здоров'я	11,2	45,7	37,2	6,0	-34,5		
12.	Освіта	13,4	25,5	46,3	14,7	-12,1		
13.	Соціальний захист (соціальні виплати, допомоги, субсидії тощо)	7,9	43,5	40,0	8,5	-35,6		
14.	Пенсійне забезпечення	8,0	32,5	48,4	11,0	-24,5		
15.	Оплата праці	9,7	30,6	50,2	9,4	-20,9		
16.	Рівень цін і тарифів	5,6	60,9	29,4	4,0	-55,3		
17.	Становище російськомовного населення	4,9	11,4	72,7	11,0	-6,5		
18.	Становище україномовного населення	7,3	10,2	74,0	8,5	-2,9		
19.	Становище етнічних та релігійних меншин	5,2	7,9	72,3	14,6	-2,7		

20.	Упевненість громадян у завтрашньому дні	12,6	35,6	42,2	9,5	-23,0
21.	Ставлення влади до громадян	17,7	23,8	49,2	9,3	-6,1
22.	Ставлення громадян до влади	19,9	25,3	44,4	10,3	-5,4
23.	Рівень стабільності	12,1	32,5	47,0	8,4	-20,4
24.	Ситуація в країні в цілому	14,1	29,3	47,0	9,5	-15,2

Скажіть, будь ласка, як би Ви оцінили ситуацію в Україні у наведених сферах? Дайте оцінку за 5-бальною шкалою, де оцінка "1" означає, що ситуація дуже погана, а оцінка "5" – що ситуація дуже добра.

		Дуже погана	Досить погана	Не погана і не добра	Добра	Дуже добра	ВВ	Середня оцінка
1.	Економічне становище країни	11,3	36,3	42,1	5,2	0,8	4,2	2,46
2.	Рівень добробуту Вашої родини	7,1	24,7	51,1	12,5	1,2	3,3	2,75

На Вашу думку, як зміниться становище в Україні в таких сферах у найближчі три місяці?

		Зміниться на краще	Зміниться на гірше	Не зміниться	Важко відповісти
1.	Економічне становище країни	18,1	17,3	50,9	13,6
2.	Рівень добробуту Вашої родини	18,0	16,1	52,5	13,5

На Вашу думку, як зміниться становище в Україні в таких сферах у найближчі 2-3 роки? (Позначте одну відповідь в кожному рядку)

		Зміниться на краще	Зміниться на гірше	Не зміниться	Важко відповісти
1.	Економічне становище країни	38,3	13,5	18,2	30,0
2.	Рівень добробуту Вашої родини	37,9	12,0	21,8	28,2

Як Ви вважаєте, чи можливі найближчим часом у Вашому місті (селі) масові виступи протесту?

1. Так, впевнений, що вони будуть	2,7
2. Імовірно, що так	13,1
3. Малоімовірно	39,9
4. Ні, їх не буде	34,2
5. ВАЖКО СКАЗАТИ	10,1

Якщо такі мітинги та демонстрації відбудуться, чи візьмете Ви в них участь?

1. Обов'язково	3,7
2. Скоріше за все, так	12,6
3. Скоріше за все, ні	24,2
4. Точно ні	47,1
5. ВАЖКО СКАЗАТИ	12,4

Як Ви вважаєте, чи може протягом 2020 року виникнути ще один Майдан-3?

1. Так, безумовно	2,8
2. Цілком можливо	18,3
3. Малоімовірно	31,4
4. Ні, цього не буде	34,5
5. Важко сказати	13,0

Яким інтеграційним напрямом має йти Україна? (Дайте лише одну відповідь)

1. Вступ до ЄС	64,2
2. Вступ до Євразійського економічного союзу	12,7
3. Важко відповісти	23,1

Який варіант гарантування безпеки був би, на Вашу думку, найкращий для України?

1. Вступ до НАТО	51,2
2. Військовий союз з Росією та іншими країнами СНД	5,5
3. Військовий союз із США	1,5
4. Позаблоковий статус України	26,1
5. Інше	1,6
6. Важко відповісти	14,1

Чи подобаються Вам новорічні свята?

1 – так	86,2
2 – ні	4,6
3 – важко сказати – буває по-різному	9,2

А коли Ви збираєтеся святкувати Різдво?

1 – 25 грудня	4,1
2 – 7 січня	67,4
3 – і 25 грудня, і 7 січня	20,8
4 – я взагалі не святкую Різдво	5,5
5 – важко сказати	2,1

Загалом, якщо підбивати підсумки 2019 року – чи були Ви цього року щасливі?

1 – так, дуже	11,9
2 – переважно, так	49,2
3 – переважно, ні	21,2
4 – зовсім ні	5,4
5 – важко сказати	12,3

Як Ви вважаєте, наступний рік для Вас особисто буде кращим, ніж цей чи ні?

1 – так, обов'язково буде кращий	21,4
2 – сподіваюся, кращого буде більше, ніж гіршого	60,6
3 – передбачаю, що гіршого буде більше	8,3
4 – обов'язково буде гірший	1,1
5 – важко сказати	8,6

Де Ви проведете новорічну ніч?

1. Вдома, у колі сім'ї	67,0
2. В гостях у друзів чи родичів	16,5
3. У публічному закладі чи на публічному святкуванні	2,6
4. У «колі» інтернету	0,5
5. У цікавій подорожі по Україні	0,6
6. За кордоном	0,6
7. Сам(ма) перед телевізором	2,1
8. Ніяк не святкуватиму, піду спати	3,4
9. Інше	0,4
10. Ще не вирішив (ла)	6,3

Від кого Ви хотіли б отримати на Новий рік подарунок? ОДНА ВІДПОВІДЬ

1 – Діда Мороза	28,3
2 – Святого Миколая	16,9
3 – Санта Клауса	1,3
4 – Не має значення	30,5
5 – Ні від кого з них	19,7
6 – Важко сказати	3,2

А які саме подарунки в новому році Ви хотіли б отримати? (оберіть не більше 3-х)

1 – гроші	24,0
2 – хорошу роботу	16,3
3 – здоров'я	48,6
4 – мир в країні	39,8
5 – славу, успіх, відомість	1,5
6 – цікаві подорожі	8,7
7 – виграш у лотерею	4,4
8 – лад у сім'ї, розуміння близьких	28,7
9 – кохання	9,2
10 – народження дитини	1,9
11 – нових друзів	1,8
12 – успіхи дітей	12,3
13 – більше відпочинку	3,7
14 – інше	0,9
15 – я взагалі не чекаю ніяких подарунків	1,1
16 – важко сказати	1,9

Скільки Ви готові витратити на новорічний стіл?

Середня сума – 1390 гривень

Які почуття у Вас виникають, коли Ви думаєте про майбутнє України? МОЖЛИВО ДЕКІЛЬКА ВАРІАНТІВ ВІДПОВІДІ

1. Оптимізм	37,9
2. Байдужість	3,2
3. Радість	6,6
4. Безвихідь	5,9
5. Упевненість	18,2
6. Розгубленість	12,6
7. Задоволеність	2,9
8. Песимізм	5,5
9. Надія	55,8
10. Тривога	25,8
11. Інтерес	12,6
12. Страх	7,8
13. Інше	1,1
14. ВАЖКО ВІДПОВІСТИ	4,3

Ким Ви себе в першу чергу вважаєте? (одна відповідь)

1. Мешканцем регіону (області чи кількох областей), де Ви живете	15,6
2. Громадянином України	74,9
3. Представником свого етносу, нації	2,6
4. Громадянином Росії	0,3
5. Громадянином колишнього СРСР	2,7
6. Громадянином Європи	1,2
7. Громадянином світу	1,5
8. Інше	0,1
9. ВАЖКО СКАЗАТИ	1,0

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ

Якщо говорити в цілому, як Ви вважаєте, події в Україні розвиваються у правильному чи неправильному напрямі?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
У правильному напрямі	46,9	42,7	47,3	42,7
У неправильному напрямі	34,9	38,3	26,5	37,2
Важко відповісти	18,3	19,0	26,2	20,1

Як Ви вважаєте, чи здатна Україна подолати існуючі проблеми та труднощі?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Здатна подолати протягом найближчих кількох років	34,8	24,1	26,3	27,5
Здатна подолати у більш віддаленій перспективі	48,3	54,1	51,6	44,8
Не здатна	8,4	10,8	5,8	16,5
Важко відповісти	8,5	10,9	16,2	11,1

Як Ви вважаєте, наступний рік для України буде кращим, ніж цей чи ні?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так, обов'язково буде кращий	23,2	15,1	25,3	23,0
Сподіваюся, кращого буде більше, ніж гіршого	54,3	52,7	50,3	45,3
Передбачаю, що гіршого буде більше	14,2	17,3	12,2	16,9
Обов'язково буде гірший	1,9	0,6	1,0	5,9
Важко сказати	6,4	14,4	11,2	9,0

Якщо говорити про Ваше враження від нової влади в цілому, то як би Ви оцінили її порівняно з минулою владою?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Нинішня влада краща, ніж попередня	38,6	42,2	50,8	43,5
Нинішня влада нічим суттєво не відрізняється від попередньої	34,6	34,1	32,8	35,0
Нинішня влада гірша, ніж попередня	19,2	10,7	4,1	13,2
Важко відповісти	7,6	13,0	12,3	8,3

Як би Ви оцінили економічне становище країни?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Дуже погане	8,9	8,5	6,0	19,8
Досить погане	37,3	37,1	41,9	31,8
Не погане і не добре	43,6	44,8	38,9	38,5
Добре	6,4	5,0	3,5	5,4
Дуже добре	0,2	0,5	0,0	2,2
Важко відповісти	3,6	4,1	9,7	2,4

Як би Ви оцінили рівень добробуту Вашої родини?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Дуже поганий	5,6	5,0	7,5	11,3
Досить поганий	22,1	26,0	24,2	25,4
Не поганий і не добрий	54,0	52,2	52,3	46,3
Добрий	14,7	12,7	9,5	11,8
Дуже добрий	1,2	0,6	0,0	2,8
Важко відповісти	2,4	3,4	6,6	2,5

Як зміниться економічне становище країни у найближчі три місяці?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зміниться на краще	17,8	15,5	14,0	24,1
Зміниться на гірше	14,2	18,8	12,9	20,0
Не зміниться	57,1	46,6	56,6	49,2
Важко відповісти	10,9	19,2	16,5	6,7

Як зміниться рівень добробуту Вашої родини у найближчі три місяці?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зміниться на краще	19,2	14,2	12,4	24,9
Зміниться на гірше	9,0	18,4	13,8	20,0
Не зміниться	61,7	49,2	57,8	46,7
Важко відповісти	10,1	18,3	16,0	8,3

Як зміниться економічне становище країни у найближчі 2-3 роки?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зміниться на краще	45,3	33,8	32,7	40,9
Зміниться на гірше	9,9	14,0	6,3	19,2
Не зміниться	17,4	14,3	23,0	22,5
Важко відповісти	27,4	37,8	38,1	17,4

Як зміниться рівень добробуту Вашої родини у найближчі 2-3 роки?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зміниться на краще	46,7	31,7	30,3	42,3
Зміниться на гірше	6,6	13,2	7,0	17,4
Не зміниться	21,9	17,6	31,0	23,8
Важко відповісти	24,7	37,5	31,8	16,4

Як Ви вважаєте, чи можливі найближчим часом у Вашому місті (селі) масові виступи протесту?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так, впевнений, що вони будуть	3,1	2,7	0,4	3,5
Імовірно, що так	11,4	14,7	5,2	16,0
Малоймовірно	42,7	45,8	42,4	27,6
Ні, їх не буде	37,9	26,9	33,1	42,0
Важко сказати	4,9	9,8	19,0	10,9

Якщо такі мітинги та демонстрації відбудуться, чи візьмете Ви в них участь?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Обов'язково	2,6	3,2	0,4	7,1
Скоріше за все, так	17,7	13,8	8,4	8,2
Скоріше за все, ні	25,1	24,5	29,2	20,5
Точно ні	40,6	45,7	40,5	58,0
Важко сказати	14,0	12,8	21,6	6,3

Як Ви вважаєте, чи може протягом 2020 року виникнути ще один Майдан-3?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так, безумовно	2,9	2,6	0,4	4,3
Цілком можливо	18,7	16,2	13,0	23,4
Малоймовірно	33,5	32,7	39,5	23,9
Ні, цього не буде	34,3	35,4	25,1	37,5
Важко сказати	10,6	13,1	22,1	10,9

Яким інтеграційним напрямом має йти Україна?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Вступ до ЄС	89,8	69,8	44,4	42,4
Вступ до Євразійського економічного союзу	3,4	7,9	22,7	23,4
Важко відповісти	6,8	22,3	32,9	34,2

Який варіант гарантування безпеки був би, на Вашу думку, найкращий для України?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Вступ до НАТО	80,0	53,9	34,2	29,5
Військовий союз з Росією та іншими країнами СНД	0,5	2,3	7,4	13,6
Військовий союз із США	2,5	1,3	0,4	1,5
Позаблоковий статус України	7,9	21,6	41,4	41,7
Інше	0,2	2,3	1,4	1,9
Важко відповісти	8,9	18,5	15,1	11,8

Чи подобаються Вам новорічні свята?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так	88,1	89,1	82,3	82,3
Ні	3,1	4,7	5,1	5,4
Важко сказати - буває по-різному	8,8	6,2	12,6	12,2

А коли Ви збираєтеся святкувати Різдво?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
25 грудня	4,4	5,4	4,6	1,6
7 січня	65,7	66,3	67,7	70,5
І 25 грудня, і 7 січня	27,5	21,5	17,2	15,6
Я взагалі не святкую Різдво	1,4	4,3	6,4	10,6
Важко сказати	1,0	2,5	4,1	1,7

Загалом, якщо підбивати підсумки 2019 року – чи були Ви цього року щасливі?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так, дуже	14,8	6,2	9,8	18,6
Переважно, так	57,5	51,5	54,9	36,1
Переважно, ні	16,8	23,9	13,7	24,6
Зовсім ні	3,3	3,3	5,4	10,2
Важко сказати	7,6	15,1	16,2	10,5

Як Ви вважаєте, наступний рік для Вас особисто буде кращим, ніж цей чи ні?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Так, обов'язково буде кращий	20,9	18,8	22,7	24,9
Сподіваюся, кращого буде більше, ніж гіршого	63,3	64,6	65,4	50,2
Передбачаю, що гіршого буде більше	6,6	6,3	6,4	13,5
Обов'язково буде гірший	0,2	0,0	0,3	3,9
Важко сказати	9,0	10,3	5,1	7,5

Скільки Ви готові витратити на новорічний стіл?

	<i>Середнє</i>
Захід	911
Центр	1350
Південь	1436
Схід	1375

Скільки Ви готові витратити на новорічний стіл?

	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
нічого	22,3	19,2	27,4	21,2
до 300 грн. включно	11,1	9,7	5,0	8,5
301-500 грн.	14,2	13,7	6,9	11,0
501-1000 грн.	30,0	23,1	20,1	21,6
1001-1500 грн.	6,4	8,8	10,0	8,4
1501-2000 грн.	8,4	9,6	10,3	11,2
2001-3000 грн.	4,3	8,3	10,8	10,3
більше 3000 грн.	3,3	7,6	9,4	7,9

Які почуття у Вас виникають, коли Ви думаєте про майбутнє України?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Оптимізм	45,0	41,0	27,1	32,4
Байдужість	1,7	3,7	0,7	5,0
Радість	8,3	6,5	4,8	6,3
Безвихідь	5,3	4,6	6,5	8,2
Упевненість	14,3	23,6	16,8	14,6
Розгубленість	12,7	12,0	11,1	14,4
Задоволеність	3,3	3,6	2,1	2,0
Песимізм	6,4	3,5	6,9	6,9
Надія	59,7	55,9	66,8	47,8
Тривога	32,1	23,5	25,8	23,8
Інтерес	11,9	13,7	10,1	12,9
Страх	12,6	4,5	4,8	10,0
Інше	1,9	0,7	1,0	0,9
Важко відповісти	3,6	5,1	4,2	3,7

Ким Ви себе в першу чергу вважаєте?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Мешканцем регіону (області чи кількох областей), де Ви живете	17,0	14,4	12,2	17,6
Громадянином України	76,2	77,7	83,6	65,7
Представником свого етносу, нації	2,6	3,3	0,7	2,5
Громадянином Росії	0,5	0,1	0,3	0,3
Громадянином колишнього СРСР	0,5	1,7	1,3	6,8
Громадянином Європи	1,1	0,6	0,0	2,7
Громадянином світу	1,2	1,0	0,7	2,9
Інше	0,0	0,0	0,7	0,2
Важко сказати	1,0	1,2	0,3	1,1

ДИНАМІКА ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Якого українського політичного діяча Ви назвали би Політиком 2019 року?

(Дайте свій один варіант відповіді). Наведено лише ті відповіді, що їх дав понад 1% респондентів

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Петро Порошенко	10,0	16,0	7,5
Юлія Тимошенко	6,4	12,0	3,3
Олег Ляшко	5,3	6,2	1,1
Володимир Зеленський		4,6	45,9
Дмитро Разумков			2,8
Юрій Бойко	1,5	4,4	2,7
Анатолій Гриценко	2,1	3,2	
Євген Мураєв		2,3	
Віктор Медведчук			1,9
Вадим Рабінович	4,2	1,8	
Володимир Гройсман	4,9	1,7	
Олександр Шевченко		1,4	
Олександр Вілкул		1,2	
Святослав Вакарчук		1,2	1,4
Немає таких	12,9	12,9	
Важко відповісти	12,4	12,4	6,9
Не відповіли	7,9	10,6	16,7

Якщо говорити в цілому, як Ви вважаєте, події в Україні розвиваються у правильному чи неправильному напрямках?

	Квітень 2004	Червень 2005	Листопад 2005	Вересень 2007	Жовтень 2009	Квітень 2010	Серпень 2011	Серпень 2012	Грудень 2013	Грудень 2014	Грудень 2015	Грудень 2016	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень-2019
У правильному напрямку	20,3	42,6	18,3	15,2	6,9	35,1	16,1	19,7	26,1	21,7	15,3	16,2	14,4	18,1	44,2
У неправильному напрямку	55,7	30,6	59,1	67,8	81,1	34,5	61,9	57,6	54,7	57,7	67,9	67,1	73,7	69,7	35,8
Важко відповісти/ не відповіли	24,0	26,8	22,5	17,1	12,0	30,4	22,1	22,6	19,1	20,6	16,8	16,8	11,9	12,2	20,0

Як Ви вважаєте, чи здатна Україна подолати існуючі проблеми та труднощі?

	Березень 2015	Лютий 2016	Грудень 2016	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Здатна подолати протягом найближчих кількох років	21,8	19,1	16,8	21,5	20,2	27,8
Здатна подолати у більш віддаленій перспективі	42,7	45,4	49,3	49,3	46,4	50,0
Не здатна	21,6	23,4	19,5	15,2	14,9	11,2
Важко відповісти	13,9	12,0	14,4	14,0	18,5	11,0

На Вашу думку, яким чином протягом останнього року змінилося становище в Україні в таких сферах?

	Баланс*				
	12,2015	12,2016	12,2017	12,2018	12,2019
Економічне становище країни	-76,0	-73,4	-67,7	-61,2	-17,8
Рівень добробуту Вашої родини	-76,0	-69,5	-58,5	-52,2	-22,6
Рівень демократії	-21,0	-21,0	-28,5	-29,6	-4,8
Рівень свободи слова	-13,7	-18,7	-25,1	-27,1	-5,1
Ситуація зі злочинністю	-42,4	-55,5	-55,4	-45,5	-21,6
Обороздатність країни	25,2	18,5	17,6	16,4	16,1
Міжнародний імідж України	10,9	-4,6	-10,5	4,2	9,9
Міжнаціональні стосунки	-2,8	-7,7	-17,1	-12,3	4,2
Становище у сфері дотримання прав і свобод громадян	-17,5	-24,4	-31,1	-30,5	-7,9
Дотримання законності держслужбовцями	-31,6	-37,3	-41,9	-36,1	-13,0
Охорона здоров'я	-51,0	-50,0	-56,7	-48,2	-34,5
Освіта	-28,7	-31,5	-34,7	-25,0	-12,1
Соціальний захист (соціальні виплати, допомоги, субсидії тощо)	-26,5	-37,1	-35,2	-52,8	-35,6
Пенсійне забезпечення	-34,2	-45,6	-16,6	-48,4	-24,5
Оплата праці	-52,5	-51,1	-34,2	-51,0	-20,9
Рівень цін і тарифів	-91,1	-87,3	-84,6	-82,2	-55,3
Становище російськомовного населення	-13,7	-15,3	-21,7	-22,9	-6,5
Становище україномовного населення	-11,0	-9,9	-12,8	-12,4	-2,9
Становище етнічних та релігійних меншин	-10,7	-12,1	-16,3	-17,8	-2,7
Упевненість громадян у завтрашньому дні	-75,0	-71,7	-63,9	-61,2	-23,0
Ставлення влади до громадян	-53,3	-56,1	-55,7	-54,4	-6,1
Ставлення громадян до влади	-70,3	-70,0	-65,2	-60,6	-5,4
Рівень стабільності	-79,2	-72,9	-68,9	-63,2	-20,4
Ситуація в країні в цілому	-73,7	-70,3	-65,5	-61,6	-15,2

* Різниця між часткою тих, хто вважає, що становище змінилося на краще, і часткою тих, хто вважає, що становище змінилося на гірше

Як Ви вважаєте, чи можливі найближчим часом у Вашому місті (селі) масові виступи протесту?

	Грудень 2018	Грудень 2019
1, Так, впевнений, що вони будуть	5,3	2,7
2, Імовірно, що так	15,2	13,1
3, Малоймовірно	37,7	39,9
4, Ні, їх не буде	32,4	34,2
5, ВАЖКО СКАЗАТИ	9,4	10,1

Якщо такі мітинги та демонстрації відбудуться, чи візьмете Ви в них участь?

	Грудень 2018	Грудень 2019
1. Обов'язково	4,0	3,7
2. Скоріше за все, так	13,3	12,6
3. Скоріше за все, ні	24,8	24,2
4. Точно ні	46,6	47,1
5. ВАЖКО СКАЗАТИ	11,3	12,4

Як Ви вважаєте, чи може протягом 2020 року виникнути ще один Майдан-3?

	Грудень 2018	Грудень 2019
1 - так, безумовно	5,3	2,8
2 – цілком можливо	15,2	18,3
3 – малоймовірно	37,7	31,4
4 – ні, цього не буде	32,4	34,5
5 – важко сказати	9,4	13,0

Яким інтеграційним напрямком має йти Україна? (Дайте лише одну відповідь)

	Грудень 2013	Грудень 2014	Грудень 2016	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Вступ до ЄС	46,4	57,3	57,9	59,1	59,4	64,2
Вступ до Митного союзу Росії, Білорусі, Казахстану	35,7	16,3	11,0	10,8	12,5	12,7
Важко відповісти	17,8	26,5	31,1	30,2	28,1	23,1

Який варіант гарантування безпеки був би, на Вашу думку, найкращий для України?

	Квітень 2012	Травень 2014	Вересень 2014	Грудень 2014	Листопад 2015	Грудень 2016	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Вступ до НАТО	13,0	32,6	43,6	46,4	45,7	44,1	38,5	46,1	51,2
Військовий союз з Росією та іншими країнами СНД	26,2	13,0	14,8	10,1	8,2	6,4	5,3	7,2	5,5
Військовий союз із США	-	1,5	-	-	3,4	3,9	5,0	2,9	1,5
Позаблоковий статус України	42,1	28,3	22,2	20,9	22,6	26,4	28,6	24,1	26,1
Інше	0,9	1,0	0,4	1,0	2,4	2,5	3,1	3,0	1,6
Важко сказати	17,8	23,7	19	21,7	17,6	16,6	19,5	16,7	14,1

Чи подобаються Вам новорічні свята?

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Так	85,6	85,0	86,2
Ні	4,1	5,1	4,6
Важко сказати – буває по-різному	9,5	9,9	9,2
Не відповіли	0,8	0,0	86,2

Коли Ви збираєтеся святкувати Різдво?

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
25 грудня	1,4	3,8	4,1
7 січня	76,0	68,5	67,4
І 25 грудня, і 7 січня	15,5	16,7	20,8
Я взагалі не святкую Різдво	4,9	7,9	5,5
Важко сказати	2,2	3,1	2,1

Загалом, якщо підбивати підсумки року – чи були Ви цього року щасливі?

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Так, дуже	6,5	12,0	11,9
Переважно, так	52,1	47,6	49,2
Переважно, ні	22,7	21,2	21,2
Зовсім ні	8,6	5,4	5,4
Важко сказати	10,1	13,8	12,3

Як Ви вважаєте, наступний рік для Вас особисто буде кращим, ніж цей чи ні?

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Так, обов'язково буде кращий	21,1	22,8	21,4
Сподіваюся, кращого буде більше, ніж гіршого	58,4	55,1	60,6
Передбачаю, що гіршого буде більше	8,4	10,0	8,3
Обов'язково буде гірший	2,0	1,4	1,1
Важко сказати	10,1	10,7	8,6

Де Ви проведете новорічну ніч? ОДНА ВІДПОВІДЬ

	Грудень 2018	Грудень 2019
Вдома, у колі сім'ї	64,5	67,0
В гостях у друзів чи родичів	17,5	16,5
У громадському закладі чи на публічному святкуванні	3,7	2,6
У «колі» інтернету	1,1	0,5
У цікавій подорожі по Україні	1,0	0,6
За кордоном	0,5	0,6
Сам(ма) перед телевизором	1,4	2,1
Ніяк не святкуватиму, піду спати	4,5	3,4
Інше	0,5	0,4
Ще не вирішив (ла)	5,0	6,3

Від кого Ви хотіли б отримати на Новий рік подарунок? ОДНА ВІДПОВІДЬ

	Грудень 2018	Грудень 2019
Діда Мороза	27,9	28,3
Святого Миколая	12,1	16,9
Санта Клауса	3,5	1,3
Не має значення	33,4	30,5
Ні від кого з них	17,6	19,7
Важко сказати	5,4	3,2

А які саме подарунки в новому році Ви хотіли б отримати? (оберіть не більше 3-х)

	Грудень 2017	Грудень 2018	Грудень 2019
Гроші	25,8	25,4	24,0
Хорошу роботу	19,7	15,2	16,3
Здоров'я	56,7	52,6	48,6
Мир в країні	50,7	43,6	39,8
Славу, успіх, відомість	2,6	2,3	1,5
Цікаві подорожі	8,6	8,8	8,7
Виграш у лотерею	6,0	5,3	4,4
Лад у сім'ї, розуміння близьких	39,3	37,3	28,7
Кохання	10,1	12,4	9,2
Народження дитини	2,4	2,2	1,9
Нових друзів	3,4	2,8	1,8
Успіхи дітей	16,7	18,5	12,3
Більше відпочинку	5,3	5,3	3,7
Інше	1,2	0,5	0,9
Я взагалі не чекаю ніяких подарунків	4,6	7,0	1,1
Важко сказати	0,7	2,0	1,9

Скільки грошей Ви готові витратити на новорічний стіл?

Грудень- 2018 Середня сума - 1752 гривень

Грудень-2019 Середня сума – 1390 гривень

Які почуття у Вас виникають, коли Ви думаєте про майбутнє України? МОЖЛИВІ ДЕКІЛЬКА ВАРІАНТІВ ВІДПОВІДІ,

	Грудень 2017 р	Грудень 2018 р	Грудень 2019
Оптимізм	31,1	28,1	37,9
Байдужість	4,4	3,6	3,2
Радість	5,5	5,0	6,6
Безвихідність	9,7	8,6	5,9
Упевненість	11,9	11,8	18,2
Розгубленість	17,4	14,1	12,6
Задоволеність	2,2	2,2	2,9
Песимізм	6,0	5,3	5,5
Надія	51,0	51,8	55,8
Тривога	28,2	32,7	25,8
Інтерес	12,2	9,3	12,6
Страх	11,5	8,3	7,8
Інше	1,2	1,6	1,1
Важко відповісти	4,6	4,8	4,3

Ким Ви себе в першу чергу вважаєте? (одна відповідь)

	Грудень 2017 р	Грудень 2018 р	Грудень 2019
Мешканцем регіону (області чи кількох областей), де Ви живете	15,8	18,2	15,6
Громадянином України	72,9	67,5	74,9
Представником свого етносу, нації	2,8	3,2	2,6
Громадянином Росії	0,3	0,0	0,3
Громадянином колишнього СРСР	2,9	2,2	2,7
Громадянином Європи	1,3	2,0	1,2
Громадянином світу	0,8	0,9	1,5
Інше	0,2	1,0	0,1
Важко сказати	2,9	5,0	1,0

